

Retningslinjer for statlig grunnbevilgning til forskningsinstitutter og forskningskonsern – Utfyllende regler

1. Bakgrunn for og hensikten med de utfyllende reglene

[Retningslinjer for statlig grunnbevilgning til forskningsinstitutter og forskningskonsern](#), heretter betegnet som Retningslinjene, ble revidert 21.12.2022. Her heter det i § 4.1 at utfyllende regler som konkretiserer Retningslinjenes krav til å kunne motta grunnbevilgning kan fastsettes av Forskningsrådet i samråd med Kunnskapsdepartementet. Dette dokumentet definerer, begrunner og beskriver bruken av et sett av slike regler i form av det vi nedenfor kaller *kvalifiseringsindikatorer* og *flaggegrenser*.

Deltagelse i ordningen for statlig grunnbevilgning, heretter kalt "grunnbevilgningsordningen", er ikke rettighetsbasert. Hvilke institutter som kvalifiserer avhenger av en helhetlig, forskningspolitisk vurdering sett opp mot Retningslinjenes krav og føringer. Deltakelse forutsetter også at det stilles grunnbevilgning til rådighet. Forskningsrådets strategiske ansvar for instituttsektoren innebærer bl.a. årlig å vurdere, og eventuelt gi råd, om institutter bør tas inn i eller ut av grunnbevilgningsordningen. Dette dokumentet inneholder derfor også en beskrivelse av hvordan Forskningsrådet i) årlig vurderer om institutter som i dag mottar statlig grunnbevilgning fortsatt er kvalifisert, og ii) foretar en vurdering av om organisasjoner som søker om å bli omfattet av grunnbevilgningsordningen, kvalifiserer for dette.

Hensikten med å innføre de utfyllende reglene, er å bidra til økt forutsigbarhet og transparens omkring Forskningsrådets vurdering av om institutter kvalifiserer for deltakelse i grunnbevilgningsordningen. Det kan foreligge ulike brudd på Retningslinjene. Disse kan ha ulike konsekvenser. Før et institutt eventuelt anbefales tatt ut av ordningen, skal det normalt gjennomføres en grundig dialog med gjeldende institutt om korrigerende tiltak, se avsnitt 4.1.

2. Kvalifiseringsindikatorer og flaggegrenser

Enkelte av kravene i Retningslinjenes § 4.1 kan belyses med kvantitative indikatorer for hvert institutt. Slike indikatorer er her betegnet som *kvalifiseringsindikatorer*. Dersom verdiene på en eller flere kvalifiseringsindikatorer er lavere enn tilhørende terskelverdier, betegnet som *flaggegrenser*, iverksetter Forskningsrådet en særskilt vurdering.

Forskningsrådet har i samråd med Kunnskapsdepartementet fastsatt fire slike kvalifiseringsindikatorer, med tilhørende flaggegrenser. Disse spesifiseres i det følgende.

Kvalifiseringsindikator 1:

Antall årsverk utført av forskere og annet faglig personale (FoU-årsverk)

Indikerer måloppnåelse tilknyttet Retningslinjenes krav om at instituttet "må ha et rimelig forhold mellom det totale omfanget av forskningsaktivitet og instituttets faglige bredde for å sikre tilstrekkelig kompetanse og robusthet på instituttets forskningsområder".

Kilde: FoU-årsverk, ref. pkt. 2.1 i instituttens nøkkeltallsrapportering til SSB.¹

Flaggegrense: 20 FoU-årsverk

¹ Her og ved tilsvarende henvisninger til kilde andre steder i dette dokumentet henviser vi til SSBs veiledning for instituttens nøkkeltallsrapportering 2022, som kan lastes ned fra [Rapportering av nøkkeltall og FoU-statistiske data fra forskningsinstitutter](#).

Kvalifiseringsindikator 2:

Publikasjonspoeng pr. FoU-årsverk pr. år

Indikerer måloppnåelse tilknyttet Retningslinjenes krav om at instituttet "må ha faglig og vitenskapelig kompetanse som kommer til uttrykk gjennom vitenskapelige publikasjoner i anerkjente publikasjonskanaler".

Kilder:

- Publikasjonspoeng, Database for statistikk for høyere utdanning (Cristin)
- FoU-årsverk, ref. pkt. 2.1 i instituttens nøkkeltallsrapportering

Flaggegrense: 0,6 publikasjonspoeng/FoU-årsverk/år

Merk:

- For institutter der grunnbevilgningen utgjør en andel lavere enn 15 % av egenutført FoU², justeres flaggegrensen med faktoren: Grunnbevilgningsandel [i %]/15 %.

Kommentar:

- Vurderes økt gradvis til 0,8 publikasjonspoeng/forskerårsverk/år innen 2025.

Kvalifiseringsindikator 3:

Nasjonale oppdragsinntekter, inntekter fra utenlandsk næringsliv, finansiering av deltakelse i samarbeidsprosjekter med næringsliv og/eller offentlig sektor finansiert av Forskningsrådet

Indikerer måloppnåelse tilknyttet Retningslinjenes krav om at instituttet "må ha inntekter oppnådd ved deltakelse i et nasjonalt oppdragsmarked".

Kilder:

- Nasjonale oppdragsinntekter og inntekter fra utenlandsk næringsliv, til egenutført FoU, ref. pkt. 1.3 og 1.4 i instituttens nøkkeltallsrapportering til SSB.
- Om nødvendig innhentes informasjon fra instituttene selv om inntekter til egenutført FoU i samarbeidsprosjekter med næringsliv og/eller offentlig sektor finansiert av Forskningsrådet, se avsnitt 3 nedenfor.

Flaggegrense: 15 % av total finansiering av egenutført FoU

Merk:

- Med *samarbeidsprosjekter* menes "faktisk samarbeid" definert som samarbeid mellom minst to uavhengige parter for å utveksle kunnskap eller teknologi eller for å nå et felles mål på grunnlag av arbeidsdeling, der partene i fellesskap definerer omfanget av samarbeidsprosjektet, bidrar til dets gjennomføring og deler risikoer og resultater. En eller flere parter kan bære alle kostnadene for prosjektet og dermed frita andre parter for finansiell risiko. Oppdragsforskning og yting av forskningstjenester anses ikke som en form for samarbeid.
- Samarbeidsprosjekter med institusjoner som er [godkjente forskningsorganisasjoner](#) i Forskningsrådet inngår ikke.

Kommentar:

- Vurderes økt til 18 % innen 2025.

² Med "egenutført FoU" menes inntekter til FoU fratrukket midler overført til andre, se SSBs veiledning for instituttens nøkkeltallsrapportering 2022, som kan lastes ned fra [Rapportering av nøkkeltall og FoU-statistiske data fra forskningsinstitutter](#).

Kvalifiseringsindikator 4:

Konkurranseutsatte tilskudd til forskning som andel av total finansiering av egenutført FoU

Indikerer måloppnåelse tilknyttet Retningslinjenes krav om at instituttet "må [...] ha inntekter vunnet i åpen konkurranse om nasjonale og/eller internasjonale forskningsmidler".

Kilder:

- Bidragsinntekter fra Forskningsrådet og inntekter fra EU-institusjoner og til egenutført FoU, ref. pkt. 1.2 og 1.4 i instituttens nøkkeltallsrapportering til SSB
- Om nødvendig innhentes informasjon fra instituttene selv om inntekter til egenutført FoU fra andre nasjonale og internasjonale konkurranseutsatte tildelinger av forskningsmidler, se avsnitt 3 nedenfor.

Flaggegrense: 10 % av total finansiering av egenutført FoU

Merk:

- Kvalifiseringsindikatoren består av tildelinger fra Forskningsrådet, EU samt andre nasjonale og internasjonale åpne konkurransearenaer. Forskningsrådet vil gjøre en eksplisitt vurdering av instituttens egenrapporterte tildelinger fra "andre nasjonale og internasjonale åpne konkurransearenaer". For å bli godkjent som tellende i indikatoren må følgende kriterier være oppfylt og dokumentert:
 - Midlene fordeles etter en kvalitetsvurdering med kriterier, tilsvarende de som benyttes av Forskningsrådet og EU
 - Det er en reell, åpen konkurranse om midlene
 - Det finnes kvalitetssikret informasjon om tildelingen pr. institusjon

Kommentar:

- Vurderes økt til 13 % innen 2025.

3. Innhenting og beregning av verdien på de ulike kvalifiseringsindikatorene

De fleste data nødvendige for å beregne kvalifiseringsindikatorene hentes fra instituttens innrapporterte nøkkeltall og [Cristin](#). Kvalifiseringsindikatorene 3 og 4 er imidlertid ikke definert av nøkkeltall alene. Forskningsrådet innhenter derfor tilleggsdata fra instituttet særskilt dersom instituttet ikke kommer over flaggegrensen på grunnlag av nøkkeltallene alene. Dette er tilfelle kun for et fåtall institutter, og de vil bli kontaktet i god tid før Forskningsrådets årlige vurdering av instituttens kvalifisering for deltakelse i grunnbevilgningsordningen.

Alle kvalifiseringsindikatorer beregnes som et gjennomsnitt for tre siste år, der siste år teller dobbelt.

4. Vurdering av kvalifisering for grunnbevilgningsordningen

4.1 Institutter innenfor grunnbevilgningsordningen

Ved vurdering av kvalifisering for grunnbevilgningsordningen, vil Forskningsrådet gjøre en helhetlig vurdering av instituttets bidrag til instituttsektoren. Målet er å videreutvikle en samlet sterk sektor med tydelig egenart og robuste forskningsmiljøer. Det må stilles høye krav til både faglig kvalitet og relevans. Evne til å hevde seg i internasjonal konkurranse inngår i vurderingen.

Lave verdier på en eller flere kvalifiseringsindikatorer vil resultere i en særskilt vurdering av om et institutt oppfyller Retningslinjene. Det er viktig å presisere at manglende score på en eller flere kvalifiseringsindikatorer ikke er ensbetydende med at instituttet ikke lenger kvalifiserer for deltagelse i grunnbevilgningsordningen. Forskningsrådet vil alltid gjøre en helhetlig vurdering av instituttets virksomhet som en del av forskningssystemet. Om Forskningsrådet konkluderer med at et institutt ikke fullt ut oppfyller Retningslinjene, starter normalt en dialog med instituttet om aktuelle korrigerende tiltak.

Prosedyre for å vurdere om institutter innenfor grunnbevilgningsordningen fortsatt kvalifiserer:

1. Instituttens kvalifiseringsindikatorer for år -1 gjennomgås innen 1. juni år 0 med sikte på å identifisere mulige "flagg" definert ved at en kvalifiseringsindikator er lavere enn sin flaggegrense.
2. Institutter med mulige "flagg" tilknyttet kvalifiseringsindikator 3 og 4 tilskrives for å komplettere datagrunnlaget.
3. Instituttens kvalifiseringsindikatorer (med eventuelt komplettert datagrunnlag) for år -1 gjennomgås innen 1. september år 0 med sikte på å identifisere reelle "flagg". Samtidig gjennomgås øvrige nøkkeltall og andre forhold som kan ha innflytelse på vurderingen av hvert enkelt institutts kvalifisering.
4. Instituttene informeres om resultatet av pkt. 3 innen 1. november år 0. Ved behov tar Forskningsrådet opp saken til drøfting med aktuelle institutter, enten i separat møte eller som tema på et dialogmøtene i løpet av høsten/vinteren år 0/1.
5. Dersom det er formålstjenlig, og dersom en helhetlig vurdering tilsier det, bes instituttet om å utarbeide en tiltaksplan med sikte på å innfri Retningslinjenes krav. Frist for å oversende en slik plan til Forskningsrådet er tre måneder etter drøfting, ref. pkt. 4. Tiltaksplanen bør normalt ikke ha en tidshorisont utover to år.
6. Ny vurdering av om instituttet oppfyller kravene gjøres årlig, ref. denne prosedyre.
7. Hvis konklusjonen i pkt. 6 er at instituttet ikke oppfyller kravene i Retningslinjene, kan dette medføre en anbefaling til Kunnskapsdepartementet om å ta instituttet ut av grunnbevilgningsordningen. Slik anbefaling behandles som del av Forskningsrådets budsjettforslag for første påfølgende budsjettår etter konklusjonen i pkt. 6. En slik anbefaling bør gis tidligst to år og senest fem år etter første drøfting, ref. pkt. 4.
8. Beslutning om deltakelse i ordningen treffes årlig i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet.

4.2 Institutter som søker om å få bli med i grunnbevilgningsordningen

Kravene til institutter som søker opptak i grunnbevilgningsordningen, er de samme som kravene til institutter innenfor ordningen. Ved vurdering av nye søkere vil Forskningsrådet gjøre en helhetlig vurdering av instituttets bidrag til instituttsektoren. Målet er å videreutvikle en samlet sterk sektor med tydelig egenart og robuste forskningsmiljøer. Det må stilles høye krav til både faglig kvalitet og relevans. Evne til å hevde seg i internasjonal konkurranse inngår i vurderingen.

Det vektlegges at instituttsektoren som sektor styrkes. En del av vurderingen er derfor om det er hensiktsmessig at et nytt institutt inngår som en selvstendig enhet framfor å være del av, eller formelt tilknyttet, en annen institusjon. I vurderingen skal også den samfunnsmessige nytten vektlegges.

Prosedyre for å vurdere om institutter som ikke er med i grunnbevilgningsordningen, oppfyller kravene:

1. Institutter som ønsker å bli inkludert i grunnbevilgningsordningen må sende søknad til Forskningsrådet med nødvendig dokumentasjon.
2. Forskningsrådet ber søkere kontakte Forskningsrådet når de starter arbeidet med søknaden, bl.a. for å innhente informasjon om hvordan institusjonen dokumenterer nøkkeltall for sin FoU-virksomhet.
3. Søknader behandles fortløpende. En eventuell anbefaling vil følge Forskningsrådets budsjettforslag. Budsjettforslag for år +2 behandles høsten år 0. Søknader mottatt etter 1. september år 0, vil normalt ikke ha mulighet til å bli inkludert i dette forslaget.
4. Forskningsrådet kan, om nødvendig, be om utfyllende informasjon og eventuelt innkalle til møte for å oppklare spesielle spørsmål i forbindelse med søknaden.
5. Forskningsrådet vedtar en anbefaling som deretter oversendes Kunnskapsdepartementet. Melding oversendes samtidig til instituttet.